

Redactare: Claudiu Groza
Tehnoredactare: Mihail Vlad
Pregătire de tipar: Marius Badea
Design copertă: Laurențiu Midvichi

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

KURKOV, ANDREI

Lăptarul de la miezul nopții / Andrei Kurkov ; trad. din lb. rusă și note
de Antoaneta Olteanu. - Pitești : Paralela 45, 2018

ISBN 978-973-47-2861-9

I. Olteanu, Antoaneta (trad. ; note)

821.16

Ночной молочник (*Nosnoj molocnik, The Milkman in the Night*)
Andrej Kurkow

Copyright © 2009 by Andrej Kurkow
Copyright © 2009 by Diogenes Verlag AG Zürich
All rights reserved

Copyright © Editura Paralela 45, 2018
Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate, iar
conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.
www.edituraparelela45.ro

ANDREI KURKOV

Lăptarul de la miezul nopții

Traducere din limba rusă și note de
Antoaneta Olteanu

Editura Paralela 45

Notă

1

Regiunea Kiev. Raionul Makarov. Satul Lipovka

Pe cerul de iarnă se plictisea Calea Lactee, supărată de atenția oamenilor. Noaptea era uimitor de liniștită, nu lătra niciun câine, de parcă toți fuseseră sufocați de cerul înstelat, atât de jos. Numai Irina nu dormise toată noaptea, mereu atentă la sânii care începuseră s-o doară de ieri. Stătea întinsă și-și asculta durerea, dar nu voia să deranjeze pe nimeni și nu se ridică din pat, să n-o trezească pe Iasia cu scârțâitul acestuia. S-a sculat, ca de obicei, la cinci dimineața, a pus apă la fiert în ceainic. A amestecat într-un borcan de un litru lapte praf „Maliș“ și l-a lăsat pe capacul fierbinte al vechiului boiler care huruia ușor în cămăruța lui; din tavanul camerei venea un miros dulce de hăinuțe de copil și feșe uscate, puse acolo la uscat seara trecută.

Înainte de a ieși din casă, Ira își sărută fetița de trei luni care dormea dulce într-un colț al micului lor dormitor plăcut, chiar sub iconița Sfântului Nicolae Făcătorul de Minuni. Apoi a intrat în camera mamei, i-a șoptit: „Plec acum!“, iar mama a dat din cap, apoi a întins mâna spre noptiera pe care se afla veioza.

Când a ieșit din curte, Irina s-a uitat la casa ei dragă – îngrijită, de cărămidă, cu un singur nivel, construită cu mâna lui de tatăl care murise recent din cauza unei afecțiuni la ficat. La una dintre cele patru ferestre din față se aprinse o lumină slabă. Mama Irinei, scrâșnind și bolborosind încet ceva, se uita sub patul de metal în căutarea papucilor ei călcați în picioare. Plasa rezistentă pâraî, dar Irina nu mai auzea și nu mai vedea acest lucru.

La început încălzeau casa cu lemne și ei, când era mică, tare-i mai plăcea să urmărească fumul cenușiu ce se ridica în cerul înserării. Dar când a pus cazanul, tata a dărâmat soba. În casă s-a făcut mai mult loc, dar hornul de pe casă tăcuse. Uite, și acum, în dimineața întunecoasă de iarnă, casei îi lipsea așa de mult acest fum ce se ridica în cer!

Zăpada scârțâia sub picioare. Irina se grăbea spre șosea, ca să nu piardă primul microbuz spre Kiev, în care toți se cunosc, toți îl știu și pe șoferul Vasia, și toți știu că-l părăsise soția. Se dusesse la un vecin sudor, care era baptist și nu bea deloc.

Cercurile rotunde, calde ale farurilor mașinii au apărut pe drum imediat ce Irina s-a oprit. Microbuzul a oprit. De aceea Irina nici n-a trebuit să mai ridice mâna.

Înăuntru era cald și liniște. Un gardian la un șantier din Kiev, Piotr Sergheevici, pur și simplu dormea, cu capul căzut pe umăr. Ceilalți picoteau. Ira a dat din cap spre tovarășii de drum, cei care ridicaseră spre ea o privire încă somnoroasă, și s-a așezat lângă ușă. Pieptul o durea în continuare, dar Ira încerca să nu-l bage deloc în seamă.

Peste o oră microbuzul i-a lăsat pe toți lângă stația de metrou Jitomirskaia și Irina va aștepta primul tren pentru a pleca mai departe, acolo unde este așteptată și unde i se va plăti.

Kiev. O noapte de iarnă

Sunt povești care încep odată și nu se termină niciodată. Pur și simplu nu se pot termina. Pentru că, prin începutul lor, ele generează zeci de istorii separate și fiecare are continuarea ei. Este ca atunci când o pietricică îți lovește parbrizul și fisurile încep să se împrăstie în toate direcțiile, și de la fiecare groapă de pe drum se lungește când o fisură, când alta. Uite, și povestea asta a început într-o noapte de iarnă și continuă până acum. Dar acum nu știm decât începutul ei. S-a întâmplat noaptea, la Kiev, la intersecția străzilor Strelețkaia cu Iaroslavov Val, chiar alături de hotelul „Radisson“, în colțul în care un necunoscut, până acum, își lasă noaptea Hummer-ul roz. La drept vorbind, totul a început chiar în culoarul îngust dintre Hummer-ul parcat parțial pe trotuar și peretele cafenelei din colț, deschisă nu așa de demult, poate acum un an.

Pe Iaroslavov Val, dinspre Poarta de Aur, venea spre acest colț într-o stare ciudată un farmacist și un culegător împătimit de ciuperci, Eduard Ivanovici Zarvazin. Era îmbrăcat de toamnă, cu un impermeabil lung, iar în picioare îi străluceau, în lumina felinarelor nocturne, niște ghetă lăcuite. Da! Lucrurile se petreceau noaptea și nu toamna, ci iarna, destul de târziu, la jumătatea lui ianuarie. Și la aceeași lumină a felinarelor nocturne totul strălucea, dar în primul rând zăpada și gheața. Zarvazin mergea încet, de parcă nu avea niciun scop precis, în afară de a se plimba într-o noapte liniștită de iarnă, kieveană, pe străzile pustii din centru, care-ți bucurau ochiul prin nemișcarea lor.

Și, în același timp, pe strada Strelețkaia, înspre Iaroslavov Val, se apropia, cu un mers destul de grăbit, nervos, o femeie tânără de treizeci de ani despre care nu se știa nimic la momentul

întâmplării. Era îmbrăcată cu o haină de blană lungă, dar ușoară, din blană de vulpe, cumpărată de un admirator acum uitat, acum doi ani, la magazinul „Imperiul blănurilor“ de pe Podol. Dar uite, nu reușise să pună mâna și pe o căciulă de blană. Fostul admirator se zgârcise când fusese vorba de căciulă, iar ultimii doi cavaleri au venit și au plecat fără să lase în urma lor nicio amin-tire caldă, nici daruri călduroase, capabile să încălzească iarna un suflet singur de femeie. Părul ei, vopsit într-o culoare ce se apropia de roșcat sau, cum preferă să spună roșcatele, de auriu, atrăgea atenție chiar și noaptea. Nasul ei fin era cam roșu de la gerul ușor sau de la un guturai la fel de ușor. Dar să lăsăm aici ca motiv al înroșirii gerul ușor. Doamnele frumoase nu au guturai. Cel puțin afară și noaptea.

Se opri pentru o clipă lângă ambasada Norvegiei, încercând să citească afișul ce indica programul primirii documentelor pentru viză. De fapt, nu avea nevoie de viză norvegiană. Era una dintre acele persoane meditative cărora le place să citească denumirile străzilor, magazinelor, cafenelelor și restaurantelor, în niciun caz al abrevierilor diferitelor instituții de stat și private.

Când își pierdu interesul pentru eliberarea vizei norvegiene și-și continuă drumul, strada Strelețkaia începu să fie traversată, dinspre hotelul „Radisson“, de un bărbat de vreo patruzeci de ani, tinerel și puternic din punct de vedere fizic. Purta o geacă bleumarin „Columbia“, capabilă să-l protejeze pe posesor de genuri de minus cincizeci de grade; mai avea blugi și niște ghete sport, care-i făceau mersul ca pe arcure, sportiv. Privirea lui fixa strada de iarnă cu impasibilitatea unei camere web. Nici omul care venea spre el, cu pălărie și palton, nu-i stârni niciun interes. Dar când, de după Hummer-ul roz, parcat chiar în colțul străzii, a apărut femeia cu părul auriu, bărbatul cu pălărie s-a oprit și în mâinile lui a lucit oțelul.

Tinerelul cu geacă a făcut două salturi spre bărbatul în impermeabil și cu pălărie. Femeia s-a retras repede în spate

și, lipită cu spatele de peretele cafenelei, urmărea cu gura deschisă ce se întâmpla. Și ce se întâmpla? Ce se întâmpla a devenit aproape instantaneu de domeniul trecutului. Între Hummer și peretele cafenelei din colț rămase la pământ farmacistul și culegătorul împătimit de ciuperci Eduard Ivanovici Zarvazin. Alături de el, pe zăpada ce scânteia de la lumina felinarului, se afla un mic briceag cu tăișul umed, de culoare închisă. Iar bărbatul în geacă o luă la fugă în jos, pe strada Ivan Franko. Fugea și o trăgea după el pe femeie. Îi strângea tare palma în mână, se tot uita în spate și o grăbea din priviri și mișcărilor buzelor ce se mișcau în ritmul cuvântului „hai!“. Tocurile înalte ale cizmelor italiene o împiedicau să alege. Haina de blană ce se deschisese fâlfâia ca un steag al unei țări necunoscute unde e iarnă, iar în ochii ei înghețată uimirea, cum împietrise atunci.

3

Aeroportul „Borispol“. Dimineață

Lumea nu e lipsită de oameni vioi. Iată-l și pe vameșul-conductor Dima Kovalenko, care dădea roată, împreună cu câinele său, Șamil, șirurilor de bagaje înregistrate, fredonând încetișor cântecul total nepotrivit pentru această oră al celor două eleve de la televiziune, „Nu ne pot prinde!“¹ Șamil mirosea geamantanele și portpledurile de la patru dimineața. La începutul turei ochii lui străluceau, licăreau, ardeau de speranța de a găsi măcar ceva, chiar și cel mai amărât și aproape neînsemnat drog. Dar în cele trei ore de muncă speranța aceasta se duse și fu nevoit să aștepte pur și simplu încheierea turei de câine, pentru a primi

¹ Melodia este interpretată de grupul Tatu. (N. tr.)

ca recompensă o bucatăică gustoasă cu același miros. Cu mirosul care mereu îl tulbura pe Șamil și-l făcea să latre vesel și pătimăș, fără să bage de seamă nici țâțâitul prevenitor al stăpânului, pentru care era suficient și faptul că câinele lup pur și simplu se oprise în fața unui geamantan ce mirosea vesel și se întorcea, dând un semn stăpânului.

Noaptea trecută Dima nu reușise deloc să adoarmă. A trebuit să vină la serviciu chiar de la masa de sărbătoare. Sora lui cea mică, Nadka, împlinise douăzeci și cinci de ani, așa că au chefuit din tot sufletul. Erau vreo douăzeci de musafiri, dar erau de-ai lor, rude. După ce au obosit de mâncat și băut, s-au distrat la karaoke. De unde se și lipise de el cântecelul ăsta că nu pot fi prinse! Da' cine dracu' are nevoie de ele?! Își spuse vesel Dima gândindu-se la cele două cântărețe.

Iar Șamil, cu nasul umed, inspira din aer mirosuri, și deodată unul nou, neobișnuit, dar tot vesel, atrase atenția ciobănescului.

Șamil se fixă pe un geamantan negru de plastic, cu roți. Ciudat, dar mirosul acesta, spre deosebire de celelalte mirosuri vesele, mai era și cumva meditativ, care te frâna. Și Șamil nu lătră așa de vioi și aprins, cum se întâmpla de regulă în asemenea cazuri, ci se întoarse încurcat spre stăpânul care se oprise și el, dar care se uita într-o parte, acolo unde se aflau, lângă poarta deschisă, doi hamali, Boria și Jenia, în combinezoane verzi, groase. Stăteau în picioare, fumau și discutau pașnic despre ceva.

Boria, care avea niște mustăți bogate, lăsate până la linia de jos a bărbiei, aruncă o privire spre conductorul oprit în loc, spre câinele lui. Și tăcu, observând. Celălalt, Jenia, se întoarse și el.

— O! A mirosit ceva! spuse Jenia.

— Iar o să se piardă degeaba bunăciunea! dădu din cap Boris și oftă.

Au călcat sub picioare mucurile de țigară cu vârfurile ghetelor lor negre, grele, conform regulilor protecției antiincendii, și au pornit spre Dima.

— Ei, ce-i? îl întrebă pe conductor mustăciosul Boria, privind spre geamantanul de plastic. Iar lași să se piardă bunăciunea?

Amândoi își fixară privirile întrebătoare spre ochii lui Dima. Amândoi erau oameni serioși, de peste cincizeci de ani. Veneau la serviciu cu mașini de mărci străine, îngrijite, aduse din Germania, la serviciu nu beau.

— Păi ce să fac? ridică din umeri Dima.

— Câinele n-o să spună, iar noi ajutăm acest geamantan să părăsească teritoriul păzit, spuse unul.

— Și nici stăpânul geamantanului nu va ajunge la închiisoare, spuse celălalt. Încă un lucru bun!

Dima căzu pe gânduri. Dar îi era greu să se gândească, după noaptea nedormită. Și cântecul despre cum „nu ne pot prinde“ continua să-i stea pe limbă.

— Ei? îi ceru precizie mustăciosul.

Dima dădu din cap.

Hamalul Boria scoase din buzunarul combinezonului o bucatăică de cretă și făcu un semn pe geamantan.

— Să mergem mai departe! îi comandă Dima lui Șamil. Miroase mai departe, auzi?!

Dar Șamil nu înțelegea de ce stăpânul nu scoate geamantanul. De regulă în asemenea situații scotea din buzunarul de la piept stația radio și spunea niște cuvinte care nu intrau în categoria comenzilor pentru câini, și de aceea Șamil nu le înțelegea. Dar ceea ce spunea era o comandă, pentru că literalmente peste câteva minute dădeau fuga la el câțiva oameni, unul dintre ei citea cu un scanner codul de bare de pe eticheta bagajului, iar ceilalți ridicau repede micul geamantan și-l luau.

— Ce, nu ai priceput? strigă Dima la Șamil.

Și Șamil înțelese. Înțelese că trebuie să-și mute nasul mai departe, de-a lungul celorlalte bagaje. Miroși vreo două genți, un geamantan maro, un balot învelit în plastic. Simți miros de

salam uscat, bun, de tutun, de slănină. Din bot începu să se scurgă, ajungând până la podea, salivă stârnită de foame. Se opri. Se uită la stăpân.

„Din nou? se sperie Dima și se uită în jur, se uită la hamalii care se duseseră spre un cărucior de bagaje lăsat lângă poarta deschisă. Ei, să-l ia dracu! Azi n-o să fie droguri! Am spus!”

Cuvintele rostite răsunaseră așa de puternic în urechile lui Dima, că se uită din nou în spate. Se temea să nu le fi auzit cineva. Dar nu e nimeni alături, în afară de Șamil.

— Jos! îi comandă Dima.

Scoase o țigară și plecă și el spre poarta deschisă, să fumeze.

Veneau spre el, mergând alene, hamalii. Jenia împingea căruciorul de bagaje.

4

Regiunea Kiev. Raionul Makarov. Satul Lipovka

Afară toată noaptea a urlat viscolul. Urla așa de dulce și, în același timp, așa de rău prevestitor, de basm, că Irina avu numai vise în stil *action*: fie fugea de cineva prin pădure, iarna, pe întuneric, fie fugea după cineva, fie o ducea undeva, prin viforniță, pe fetița ei de trei luni, înfofolită în plăpumioară și pled, strângând-o la piept. Așa a alergat toată noaptea prin visele pline de zăpadă, dar s-a trezit imediat, imediat ce deșteptătorul a început să țiuie. I-a dat special vechiul deșteptător mamei, pentru că răsună foarte tare, iar ea și-a cumpărat unul electronic, cu un piuit. Piuitul te scoală mai blând, nu e ca la armată. Mai ales că era important și pentru că, atunci când omul se trezește mai ușor, nu face niciun fel de mișcări bruște. Iar Irinei fiecare mișcare bruscă îi stârnea durerea din piept.

La cinci dimineața viscolul de afară se liniștise. Irina își făcu un ceai din frunze de coacăze, amestecă în borcanul de un litru laptele praf pentru fetiță și puse borcanul pe cazanul cald din camera boilerului. Și a început să se pregătească să se ducă la serviciu.

Înainte de a pleca, a intrat în dormitorul mamei ei, a sărutat-o pe obraz – se trezise deja.

— Dacă o să ai un număr proaspăt din „Ukrainski“, să-l aduci, o rugă mama.

Irina dădu din cap. Își legă pe cap un șal cenușiu, din puf, care s-ar fi potrivit mai mult unei femei în vârstă, și ieși în dimineața de iarnă, încă întunecată, mai bine zis în acea vreme limită a zilei când noaptea deja nu mai e noapte, dar nici dimineața – dimineață.

S-a oprit la marginea drumului. Se aștepta să vadă imediat farurile rotunde ale microbuzului apropiindu-se, dar drumul era pustiu și se contopea cu cenușul profund, lăptos, ce acoperea și copacii din apropiere, și stâlpii, și gardul cimitirului sătesc.

Timp de cinci minute Irina nu-și luă ochii de la drum. Gerul o ciupea de nas și de obraji. Totul în jur, inclusiv drumul, era nemișcat.

Ira începu să se neliniștească. Nu se putea să întârzie. Șefa e severă. O să spună: „Nu mai veni!” Și atunci ce-o să facă? De unde să ia bani?

Cele două lămpi portocalii ale farurilor o îndepărtară de gândurile neliniștite. Făcu un pas înainte, ieși pe drum, se uită cu atenție. Erau alte faruri, necunoscute.

„E un alt microbuz?“, își spuse ea și ridică mâna, pentru orice eventualitate.

Opri lângă ea nu un microbuz, ci o mașină străină roșie, la volanul căreia se afla un bărbat cu o scurtă maro din piele de antilopă, cu guler de blană. El se aplecă, deschise portiera:

— Unde mergeți, domnișoară?

— Mergeți la Kiev?

— Urcăți!

Era cald în mașină. Chiar prea cald. Irina își scoase șalul cenușiu, de puf.

— Nu vi se potrivește, dădu din cap bărbatul... Așa sunteți mult mai frumoasă!

— Frumusețea distrage atenția, răspunse Irina.

El aruncă spre pasageră o privire uimită.

— Cui?

— De exemplu, dumneavoastră de la drum! Iar asta e periculos... Iar pe mine de la...

Șoferul râse.

— Și pe dumneavoastră vă distrage propria frumusețe?!

— Ei, ce mă ironizați așa?! spuse ea indignată, pe un ton extrem de serios. Ce frumusețe sunt? Am o fetiță de trei luni. Trebuie să mă gândesc la ea...

— Vă rog să mă scuzați.

Bărbatul își reținu zâmbetul, doar în ochi îi mai rămăseseră niște luminițe vesele.

Irina văzu deodată la marginea drumul microbuzul cunoscut. Alături erau câțiva dintre vechii tovarăși de drum și șoferul, care stătea în patru labe lângă roata din față.

— O! Este microbuzul! exclamă Irina. Opriți!

— Păi s-a stricat! se miră șoferul. Doar trebuie să ajungeți la Kiev! O să înghețați aici pe marginea drumului până o să fie reparată rabla dumneavoastră!

— Opriți! Este microbuzul meu! repetă încăpățânată Irina.

Bărbatul ridică din umeri, opri mașina.

Irina, uitând până și să-i mulțumească, dădu fuga la șoferul microbuzului.

— De ce nu m-ați luat și pe mine?! întrebă ea cu o voce supărată.

Șoferul ridică ochii spre ea.

— Au schimbat graficul cu cinci minute. Acum plec mai devreme...

— Și dacă nu m-ar fi luat mașina aia?!

— Ascultați, pufni iritat șoferul. Mi s-a spus să plec cu cinci minute mai devreme și am plecat! Uite, dădu el din cap spre ceilalți pasageri, ei l-au prins! Pentru că ies în drum cu un sfert de oră înainte. Iar dumneavoastră dormiți mult, de aceea nu l-ați prins! Nu mă mai deranjați!

Irina se uită la șofer și nu putea să creadă că e așa de lipsit de suflet și indiferent. Nu putea să creadă că omul despre care știe așa de multe lucruri inutile din viața personală se poate purta așa cu ea, cu pasagera lui permanentă.

Iar șoferul, oftând, se ridică.

A spus să se urce. Și toți s-au urcat în tăcere. Și Irina și-a ocupat locul de lângă ușă. Microbuzul a pornit și totul parcă s-a rezolvat de la sine. Ziua începea în ritmul obișnuit, în mijlocul fețelor obișnuite, adormite.

Însă nu a trebuit să aștepte prea mult primul metrou. De fapt, nu trebui să aștepte deloc. Venise la peronul stației imediat ce coborâse Irina.

După ce a ajuns la „Arsenalnaia“, a coborât din vagonul aproape gol. Și-a îndreptat șalul și s-a uitat în jur. Și a remarcat că e singură de tot pe peronul lung. A urcat cu scara rulantă, și la parter, și la etaj. Și era tot singură, singurică. Nici jos nu cobora nimeni. Nu se știe de ce, oamenii vin aici mai târziu, numai ea e așa de matinală.

Și pieptul o durea, o apăsa. Scara se târa încet în sus. Nu avea unde să se grăbească.

Irina își aduse aminte de șoferul care o luase pe drum. Și-a adus aminte și a zâmbit. Ce amuzant era! Dar, desigur, avea dreptate în legătură cu șalul! Va trebui să-l vopsească. Numai să afle ce și cum!